

Velja v Ljubljani:

celo leto . . . K 56—
pol leta . . . „ 28—
četrt leta . . . „ 14—
en mesec . . . „ 5—

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 60—
za pol leta „ „ 30—
za četrt leta „ „ 15—
za en mesec „ „ 5-50

Jugoslavija

Na pismene naročbe brez pošiljatve denarja se ne moremo ozirati.

Naročniki naj pošiljajo naročnino po nakaznici.

Oglasi se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 63 mm širok prostor za enkrat 30 vin., za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu št. 19. Telefon št. 360. Upravištvo je na Marijinem trgu št. 8. Telefon št. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj pri-
loži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi
naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Preleča nevarnost na naših severnih mejah. Nemci nameravajo napasti našo fronto na Štajerskem in Koroškem.

Neštetokrat smo že opozarjali merodajne kroge na nevarnost, ki nam preti na naših severnih mejah. Zdi se, da so Nemci zvedeli, za naše definitivne državne meje na Koroškem in Štajerskem, zato hočejo z oboroženo silo ovirati mirne odnose med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo. Kaj se pripravlja na nemški strani, pove sledeče poročilo, ki nam je prišlo v informacijo naše javnosti.

6. marca 1919.

Danes sem se vrnil s potovanja po Koroškem ter smatram za svojo državljansko dolžnost, da Vam poročam o tamošnjem položaju. Ker pa naj bi bilo to poročilo obenem tudi svarilo na merodajne vladne organe, sem si zbral Vaš dnevnik, ki se ne ozira na nikake „višje osebe“, ampak gre svojo pravo, državno koristno pot naprej.

Kot dobro znani nekdanji celovski — sem dobil marsikje vstop in prišel v dotiko z merodajnimi osebami od zloglasnega „Volkswehra“, kjer ni danes nič tajnega, da hočejo Nemci v kratkem napasti našo fronto na Koroškem in Štajerskem in „diese windischen Schweine von der deutschen Erde vertreiben“ (slovenske svinje izgnati z nemške zemlje) ter tako svoje brate mučenike „von diesen südslavischen Räubern befreien“ (rešiti pred jugoslovanskimi roparji). Neki višji štabni oficir mi je rekel dobesečno: „Ich bin neugierig, wie der jetzige Angriff ausfällt, ob wir wohl diese Schweine aus unserem schönen deutschen Kärnten hinaus bringen“ (Sem radoveden, kako bo izpadel sedanji napad, če bomo te svinje izgnali iz naše lepe Koroške). Na moje vprašanje, kdaj se bo to zgodilo, je odgovoril: „In diesen Tagen werden alle Vorbereitungen beendet, dann kann es los gehen. Jetzt sind die Tiroler gekommen, die werden

auch mit tun“. (Te dni bodo končane vse priprave, potem pa se lahko udarimo. Prišli so tudi Tirolci, ki nam bodo pomagali).

Vojaštvo v Celovcu kupuje po trgovinah razne potrebščine „für den Angriff“. Polkovnik „Volkswehr“ je v pozdravnem nagovoru na Tirolce rekel tudi to: „... der Waffenstillstand dauert heute zwar wohl noch, es wird aber in einigen Tagen eine Änderung eintreten und ich hoffe, dass Ihr lieben Volksfreunde Eueren guten Geist und Tapferkeit zeigen werdet“ (premirje sedaj sicer še traja, toda v nekaj dneh se bo spremenilo in jaz upam, da boste vi pokazali svoj pogum in svojo hrabrost).

Druhih dokazov pač ni treba. Naši vojaški krogi naj ukrenejo vse potrebno, da ne doživimo zopet kakga nepotrebnega razočaranja.

Slovenski fantje na plan! Pokazite nesramnemu Nemcu, da nima v naši jugoslovanski domovini nobene pravice! Pokazite mu pot na sever in kaznujte njegovo predrznost!

Izzivalno obnašanje premaganih Nemcev presega že vse meje potrpežljivosti. Dan za dnevom poročajo iz uradnega vira, da kršijo Nemci premirje. Nemški druhali se ne sme verjeti, četudi podpišejo vse pogodbe vsi nemško-avstrijski državniki. Nemci streljajo naše vojake v kljub premirju in se ne menijo za nobene pogodbe.

Ljubljanski dopisni urad poroča 8. t. m. dopoldne iz uradnega vira: Nemci so 7. t. m. prekoračili nevtraln pas in napadli naše predstraže pri Sv. Marjeti, vzhodno od Borovelj. — Ubili so 1 in ranili 2 naša vojaka. Z izvršenim protinapadom smo jih odbili do Kočuhe. S tem napadom so Nemci zopet kršili premirje, ne glede na številne prejšnje primere.

Slovenski legijonarji in drugi.

V preteklem tednu smo imeli par zanimivih pojavov. Glas slovenskih legijonarjev, ki so povedali par resnic o našem sedanjem življenju je bil od cenzure zadušen. Isti dan je prinesla „Jugoslavija“ notico o tem, kako je neki gospod na vladi očital žrtvi bivše avstrijske justice, češ, da je bil — kaznovan. Torej to, kar je vsakemu v čast in kar je pripomoglo, da bivši avstrijski podrepanik danes sedi na visokem stolcu — to je pri nas — kazni, sramota. Da, sramota je za nas marsikaj. Bivši denuncijant se smeje pri polni mizi, bivši preganjanec strada in čaka na milost nove vlade. Koliko časa pojde to tako naprej. Dopis sodnika Deva iz Kranja je pokazal nekaj naših denuncijantov. Mi poznamo še mnogo večje grešnike — ravno med profsorskim stanom — nego so oni kranjski denuncijanti. Pozivljamo prizadete žrtve, da jih javno spravijo na pranger. Sploh bi bilo primerno otvoriti „pranger“, t. j. srametni oder, da bomo potem na jasnem, da bomo vedeli, kdo je vse v naši javnosti, ki spada — v kot. Danes je shod političnih preganjancev. Mogoče bodo oni to vzeli v roke. Bivši denuncijanti postajajo naravnost predrzni. Od vlade v tem oziru tudi ne moremo ničesar pričakovati. Ona namreč stoji na stališču, da kdor je bil zvest Avstrijec, bo tudi zvest Jugoslovčan. Tako je rekel n. pr. o sebi dr. Opeka. In če pride Italijan, bo zopet zvest novi vladi, kajti upognjen hrbet je edino znamenje pravega poštenega Slovenca. Tudi od javnosti ni ničesar pričakovati. Ta ima svoje nazore. Le poglejte, kako so n. pr. na Češkem legijonarje sprejemali, kaj tam pomeni legijonar. Kdo se je pri nas zmenil zanje. Morda naša zaspana Ljubljana, s svojim zastopstvom na čelu. Ljubljana je mesto brez srca — njen magistrat je trhel. Zato javnost nič ne čuti —

ona misli samo na trebuh. Treba je torej, da oni, ki so trpeli, ki so seborilizirali našo svobodo, izpregovore jasno in odločno.

Kar se tiče denuncijantov, smo za metodo Mihe Čopa. Kdor najde svojega denuncijanta, naj ga javno oklofuta. Ta zalega mora izgniti iz javnosti. Treba je čistiti. Za druge priporočamo „pranger“ — treba jih je javno izpostaviti — dolžnost vlade pa je, da odpravi z visokih mest one lumpe, ki so denuncirali. V Sarajevu so zaprli znanega Vancaša, ki je bil vodja protisrbskih pogromov. Kaj pa pri nas? Poznamo našo vladno. Vemo, da ne bo nikomur skrivila lasu, ampak eno smemo zahtevati: da se stori konec sramoti, da se denuncijant smeje pri polni mizi in bivši politični preganjanec gara in prosi kruha.

Denuncijanti so se imeli dobro v Avstriji. Zaslužili so dobro in avanzirali. Njihove žrtve so bile ob službo — oziroma so prišle v ječo in so bile gospodarsko uničene. Prišla je Jugoslavija. Denuncijant po vseh pravilih avanzira naprej — napravil si je lepo bogastvo — ubogi politični preganjanec pa ima začetniško plačo par kron.

Kje je tu pravica? Zato je treba, da se boj nadaljuje. Legijonarji so spoštovanja in časti vredni ljudje, ki so nam priborili pred svetom — prvi kredit. Politični preganjanci so ljudje, ki so trpeli na zdravju in premoženju. Kaj si bo svet mislil o naši državi, če teh ljudij ne smatra za — vpoštevane vredne in protežira proti njim denuncijante. Zato pravimo: Očistimo domovino. Bodi jasno. Nihče: niti legijonar, niti politični preganjanec ni šel v boj za to, da bi ga pozneje kdo plačal, ampak eno smejo ti ljudje zahtevati: da se ne bodo borili za košček kruha, dočim bivši patrioti in denuncijanti sede pri polnih mizah.

**Naročajte in razširjajte
„Jugoslavijo“!**

VLADIMIR LEVSTIK.

42. nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

Še gospa Grabunčeva si je sklenila kupiti židane hlače. Smučiklas je vstal od mize s prepričanjem, da vzgoji grofa za liberalca, Divjaku je bil obljubil, da pojde z njim na lov, poročnika sta vedela iz njegovih ust, da je lepota avstrijske kape neprekosljiva, in Egon se je smatral po njegovi hvali za prvega frakarja naše dobe. Vzlic pozni uri ni silil nihče domov; napite dame bi bile najraje plesale, in komaj je grof iz vpludnosti omenil Smučiklasji „prekrasno igro gospodične hčerke“, je že drevila vsa družba h klavirju.

Nina se je zvižala nad tipkami, visoki gost je obračal note, akordi »Huzarske ljubice« so prehajale v »Čardašev sen«; gospa Tončka je bila spet polna zaupanja. Vsi so se gnetli okrog, da bi čim tesneje izžili poslednje minute grofove navzočnosti, le Dora je slonela zase preko fotelja in gledala prizor od daleč. Nina je udrihala, kakor je vedela in znala; foksterijer in ruski hrt sta obupno tulila v predsobi. Grof je povzdigoval njen talent do neba, hvalil estetično držanje in prožil pravcate ognjemete zaljubljenih pogledov; nazadnje je obslonel čez klavir ter se zamaknil vanjo tako izrazito, da je nadkrilila vse svoje disonance in s trudom končala komad. Smučiklas se je muzal vprico vseh, ne meneč se za mrliški obraz nesrečnega Fabine. Ko pa je Nina

vstala ter jela spravljati splošno pohvalo, se je zgodilo nekaj čudnega. Dora je pristopila, ne da bi jo bil kdo poprosil; njeno lice je imelo spet tisti hladni, ošabni izraz. S pokojnim očesom je obletela družbo, nasmehnila se, sedla h klavirju in zaigrala zlahten Chopinov valček z resničnim čuvstvom in toliko večjo roko, da je Ninin uspeh nenadoma zatemnel; še tisti, ki jim v srcu ni bila storila veselja, so jo obsuli s hinavskimi pokloni. Glasneje od vseh je čestital grof, čuteč, da nova kaprica ni slabo znamenje zanj; toda ona je vstala, otresla hvalo z nestrpnim migom ramen ter se mimogrede ozrla k očetu;

»Gremo, papa... Gospod Egon, ali me spremite?«

»Grabunčeva Dora je ena sama v vsem mestu,« je žalostno pomislil doktor Košmelj. »Zato pa ve, kaj si sme privoščiti.«

Zaljubljeni pogled, katerega si je dovolil grof pri slovesu, je vznemiril samolastnico prav tako malo kakor zavest, da je skvarila družbo: milijon bi ne bil več milijon, če ne bi minila zamera do jutrišnje zore! Sicer pa je mnogo popravila s tem, ko je izkazala Egonu toli očitno naklonjenost; zunaj, ko mu je obvisela na komolcu in hitela z njim naprej, je mladi Smučiklas sam začel misliti, da ga izpodbuja. Noč je bila mila in jasna, polna parfumov oddaljenega zelenja; še plinovke so mežikale ob cestah, kakor sladostne oči. Dora je govorila vso pot z vročico odkritostjo, tožila spremljevalcu, da

ji manjka notranje harmonije, ter očitala sama sebi, kako neznosna in grda je včasih, pa le zato ker venomer išče nečesa, kar bi jo utešilo... Ta izpoved je presenetila kavalirja; tesna bližina Dorine postave, sanjavost parkovih stez, po katerih sta zavila nazadnje, vinska volja in razdraženo samoljublje, vse skupaj ga je premoglo, da je začel jecljati o ljubezni.

»Že dolgo veste, da živim samo vam... Nikoli nisem slutil, da je mogoč tak nemir... tako neutешeno koprnjenje... in tako strastno oboževanje ženske,« je legal v pretrganik stavkih. »Do smrti vaš bom molil, Dora... Glavo si razbijem, če me zavržete! Mari ne uvidite, da mora biti enkrat konec te muke? Vse, vse dam za vas... ali hočete moje življenje? Dajte, recite... bodite moja!«

Dora ga je poslušala s povešeno glavo; rahla sapica ji je razmetavala črne lase, da so topli Egonovo lice kakor aromatični biči. Strast besedi mu je legla v žile; ozrl se je — Grabunec in Grabunka sta bila daleč za ovinkom. In Dora ni rekla ničesar, le njeno težko dihanje je čutil poleg sebe in dviganje njenih prsi, kakor bi jih napenjala vroča, zamamljena misel...

»Duša,« je vzkliznil z učinkovito zamolklim glasom, kakor nekoč pri Mariji Manfredijevi, »brez tebe ne morem živeti!«

(Dalje.)

Franjo S.

Regulacija valute in vojno posojilo.

O regulaciji valute se je že veliko razpravljalo, vendar pa vlada na splošno med občinstvom še vedno velik strah pred trenutkom, ko se bo uvedla nova valuta — češ, kaj bo, „denar padel“! Prazen strah! Denar t. j. kroška vrednost je že padla — dakaz temu, da moramo pri nas plačati za vsako stvar vsaj 4 krat toliko v kronski veljavi, kakor bi plačali za isto stvar, ako bi imeli n. pr. frankovo valuto ali v obče polno krito valuto, oziroma 3 krat toliko, kakor bi plačevali v srbskih dinarjih. V trenutku, ko se uvede pri nas namesto kronске veljave dinar, se torej ne bo ničesar izpremenilo, kakor samo mrtve številke na papirju, in padec kronске veljave se bo samo uradno uveljavil in z zakonom potrdil. Nekaj drugega pa je pri tej regulaciji zelo važnega, namreč, da se istočasno z zakonom in pod uradnim pritiskom tudi doseže, da se bodo vsaj najpotrebnejši predmeti prodajali v novi valuti za isto ceno, ki odgovarja razmerju nove valute k stari valuti, z drugimi besedami: da se bo — ako se uvede dinar — za 1 dinar resnično toliko dobilo, kakor sedaj za 3 krone, pri čemur pa se seveda ne smejo potrditi gotove sedanje odušne cene, ki so nastale vsled konfučnih narodnogospodarskih odredb bivše Avstrije. Nihče naj ne iskorišča prehoda v novo valuto za svoj žep! Uvedejo naj se takoj pravične maksimalne cene, katerih veljavo naj se strogo nadzoruje in kršitev drakonično kaznuje. Pri določitvi teh maksimalnih cen pa naj bi se seveda nikakor ne postopalo preozkosrčno, in se naj bi regularni trgovini vsekakor omogočil zadosten trgovski — ne odušski — dobiček. Samo izrastke je treba brezpogojno odrezati, sicer bi si sami vzgajali boljše življenje!

Vzemimo en primer, ki bo vsemu najbližji. Moka je stala pred vojno 48 vinarjev, podražitev vsled vojnih razmer znaša povprečno 50% do 66 $\frac{2}{3}$ %, to bi bilo tedaj 80 vinarjev, ako bi bila krona ostala na isti višini, kar se kritja tiče, kakor pred vojno — t. j. približno enakovredna s frankom. Danes pa je krona 4 krat manj vredna, tedaj bi bila pravična cena za moko danes 3 kron 20 vinarjev. Dokaz, da je ta kalkulacija pravilna, je dejstvo, da je mestna aprovizacija kupila ameriško moko za K 3.50 (vštevši seveda transportne stroške). Toda kaj vidimo? Domača moka se prodaja pod roko po K 8— do 10— najcenejše. Za to diferenco se imamo zahvaliti avstrijski narodnogospodarski nerodnosti, vsled katere je verižna kupčija naravnost cvetela, in pa Ogrom, ki so v svoji sebičnosti ustvarjali po potrebi svoje trgovine umetno pomanjkanje živil v Avstriji.

Kadar se bo torej valuta regulirala, bo neobhodno potrebno, da se zakonito določijo maksimalne cene, n. pr. za drobno prodajo domače moke, recimo 1 kg v kronah 3.60, v dinarjih 1.20 ali v frankih — 90. Iziti mora zakon, ki bo določal, da se bo dobilo ravno toliko za 1 dinar, kar se je doslej plačevalo ali bi se moralo (po odbitku oduškega dobička) plačevati s 3— kronami. Ako bodo trgovci zahtevali za 1 kg moke n. pr. 3.60 dinarje v novi valuti, bilo to brezvestno odušstvo, ki bi imelo najslabše posledice.

Ali vzemimo 1 meter sukna. Predvojna cena za jako fino sukno za moške obleke je bila K 12—, podražitev vsled vojne recimo 50%, t. j. K 6—, znaša K 18—, 4 krat toliko je K 72—. To bi bila upravičena cena. Stane pa sukno (za moške obleke) najslabše vrste K 120, finejše tudi K 200— in čez. Pri prehodu v novo valuto bi se torej tukaj imela za fino sukno določiti maksimalna cena 72— kron ali 24 dinarjev ali 18 frankov. Vsakega trgovca, ki bi poskušal dražje prodajati, naj bi se občutno kaznovalo. Isto velja

za vse druge predmete, na vsak način pa za vsa živila, obleko in čevlje. Te maksimalne cene naj bi veljale seveda samo za prehodno dobo, ker pozneje se bodo cene itak same po sebi regulirale, čim se pripeljuje različne inozemske zaloge v naše dežele; vsekakor pa naj bi ostale v veljavi vsaj eno leto. Trgovci, ki so morda blago dražje kupili, naj žrtvujejo nekaj za skupno domovino — saj to lažje store nego konsumenti — in naj pomislijo na lepo žetev, katero so imeli za časa vojske, kakor tudi na to, da bodo morebitne malenkostne izgube lahko izdatno pokrili, kakor hitro bode trgovina zopet popolnoma prosta vseh omejitev.

Druga važna zadeva je, da se takoj vse hranilne vloge pri raznih denarnih zavodih prepisejo na novo valuto, tedaj — kedor ima naloženih 300 kron, bo imel v bodoče 100 dinarjev. Saj pri tem ne bo nihče imel izgube, ker bo dobil ravno toliko blaga za 100— dinarjev, kakor je popred dobil za 300 kron. Od takrat naprej naj bi se tudi vsi davki predpisovali v novi valuti, pri čemur pa se naj bi dalo vsakemu na prosto voljo, plačati namesto 100 dinarjev 300 kron — vsaj za prehodno dobo.

Vprašanje glede cene nepremičnin se ne da zakonito vrediti, ker je to stvar dogovora in določb kupne pogodbe. Jako važno pa je tudi vprašanje starih dajstvenih pogodb, ki so bile sklenjene še za časa, ko je bila krona enakovredna franku ali vsaj dinarju, t. j. pred vojsko ali v prvih 3 letih vojske, namreč l. 1914, 1915 in 1916. Pravično bi bilo, da se pri teh pogodbah uveljavi načelo, da se ista svota, ki se je doslej plačevala v kronah, za naprej plačuje v dinarjih; n. pr. pri rentnih pogodbah z zavarovalnicami. Tako naj bi morala zavarovalnica, ki ima n. pr. po pogodbi, sklenjeni v času do konca l. 1916, plačevati letno rento 600 kron, odslej plačevati 600 dinarjev. Ne velja pa naj bi to za pogodbe, sklenjene l. 1917 ali 1918, ko je kurs krone že padal. Toliko z narodnogospodarskega stališča — vendar pa je to vprašanje deloma tudi juridično. Sem spadajo tudi hipotekne terjatve hranilnic in posojilnic, ki naj bi se z istega vidika dobile na terjatve iz let pred vojno in do leta 1916 ter na terjatve iz let 1917 in 1918. Nasprotno pa naj bi se menične in kontokorrentne terjatve prepisale v novo valuto, kakor hranilne vloge, po razmerju stare valute k novi; te terjatve so namreč premalo stalne, in se od dne do dne izpremenjujejo.

Na vsak način pa naj bi se tozadevno sklicala enketa denarnih zavodov, narodnogospodarskih avtoritet, juristov, zavarovalnic in hišnih posestnikov. Dela je veliko in več oči več vidil!

Vojno posojilo! Kaj naj se z njim zgodi? So ljudje, ki stoje na stališču, naj se v obče ne prizna. To stališče je sicer jako komодно in radikalno, vprašanje pa je, če je koristno. Na Češkem so razmere druge nego pri nas. Čehi so od vsega početka vodili neizprosni boj proti vojnemu posojilu, njihova državnozborna delegacija ni nikdar dovolila avstrijski vladi niti proračunskega provizorija, češke banke so komaj kupljeno vojno posojilo v 24 urah v izgubo naprej prodale, pri okrajnih sodiščih niso sedeli Šturmi, in končno — češki narod je bil od nekdanj bolj zaveden in bolj odločen v boju z Nemci, tako da Nemci pri Čehih niso nikdar niti v politiki niti v industriji dosegli tolikega vpliva, kakor na žalost pri nas. V škodo nam je pa bilo sploh tudi naša mlačnost. Naši denarni zavodi so naložili lepe milijone v vojnem posojilu (morda več, nego so morali!), v vojnem posojilu so naložili po veliki večini pupilarni denarji mladoletnih, vojno posojilo je podpisalo nebroj malih ljudi, ki so bili zapeljani po brezvestni agitaciji, zaradi visokih obresti ali pa pod nemškim in vladnim pritiskom.

Vojno posojilo moramo tedaj priznati, razume se pa, da samo tisto vojno posojilo, katero imajo naši denarni zavodi, naše korporacije in sploh državljani SHS. Vta namen je potrebno da se ugotovi, koliko vojnega posojila je v posesti naših zavodov oz. naših ljudi. To se zgodi najbolje z žigosanjem, kakor pri bankovcih. Ali še boljše, vojno posojilo naj bi se jednostavno prepisalo na manjšo vrednost, recimo 1000 kron na 300 dinarjev. Pri tej priliki naj bi se pobirala pristojbina 1% v kronah od nominalne vrednosti v kronski veljavi, tedaj za K 10.000— pristojbine K 100—. Razen tega naj bi se znižala obrestna mera od 5 $\frac{1}{2}$ % na 2%, tako da bi dobival svakdo za 1000 kron ali 300 dinarjev vojnega posojila polletno 3 dinarje obresti. To je sicer britko, ali večje vrednosti vojnemu posojilu ne moremo priznati, ker bi bilo sicer več vredno, kakor kronski bankovci.

Za prehodno dobo naj bi se dovolilo plačevanje davkov z vojnem posojilom in naj bi se vzele oblačilje v vrednost samo z 90% tako, da bi se moglo plačati s K 1000— nom. vrednosti vojnega posojila davka 900 kron ali 270 dinarjev. Vse ostalo vojno posojilo pa naj bi država po preteku dobe, za katero je bilo svoječasnno izdano, vzela iz prometa in honorirala, seveda pa izplačala za K 1000— samo 300 dinarjev.

Ali pa naj bi se sploh izdalo novo narodno vojno oziroma mirovno posojilo in zamenjala z avstrijskim vojnem posojilom, tako, da bi dobil vsak za 1000 kron avstr. vojnega posojila 300 dinarjev narodnega mirovnega posojila.

Z ozirom na velike svote vojnega posojila, katere so podpisali naši denarni zavodi, naj bi se vse naše denarne zavode z zakonom prisililo, da povodom prehoda v novo valuto postavijo točne bilance, manjšim zavodom po deželi naj bi šle na roko „Zadružne zveze“ in vlada, s poukom in revizijo. Vse bilance naj bi se potem predložile vladi v odobrenje. Eventuelni primankljaj ali izguba naj bi se pokrila iz rezervnih fondov, izvzemši morda penzijski fond za nastavlence. Ako bi rezervni zakladi ne zadoščali, naj bi se iz vladinih sredstev ustanovil posebni fond za asanacijo, ali pa naj bi se dalo brezobrestno posojilo, seveda za kratko dobo.

To so odredbe, ki se nam zde potrebne in koristne, da se prepreči gospodarski polom in da se občinstvo (predvsem velika množica lastnikov hranilnih vlog, vojnega posojila in sploh ljudi, ki žive od glavnicega donosa) pomiri. Paralelno z odredbami v Sloveniji bi se morale izvesti jednake odredbe tudi v Banovini, Bosni, Dalmaciji in Banatu. Priporočamo torej vladi v Belgradu, da zadevo razmisli in potrebno ukrene.

Čim bode to enkrat izvršeno, pride na vrsto najvažnejše vprašanje, kako dvigniti vrednost naše nove valute, da postane enakovredna s frankom. Sredstva za to so: vojna odškodnina, premoženjska oddaja ali progresivni premoženjski davek, izkoriščanje prirodnega bogastva in eksport, industrijalizacija države itd. O tem morda drugipot.

Seveda bi bilo veliko boljše, ako bi dvignili že popred, predno uvedemo dinarsko valuto, kurs žigosane krone, kakor bodo to storili Čehi, predno uvedejo latinsko valuto. V tem slučaju bi se pa morala uvesti za naše dežele prehodna kronska valuta izdati bi se morali novi kronski bankovci mesto žigosanih (ker žigosani bankovci se prelahko ponarejajo, oz. neupravičeno žigosajo), in preložiti bi se morala vpeljava dinarja na poznejše dobo, ko bi bila nova krona približno jednako vredna z dinarjem. Kakor pa vse kaže, in ako je časopisom kaj verjeti, so se odločili merodajni krogi, da se bode dinarska valuta že v kratkem uvedla, kajti tiškajo se novi dinarski bankovci, ki se bodo menda že maja meseca dali v promet. Vsled tega kratkega roka je tedaj neobhodno potrebno, da se raz-

merje krone k dinarju zakonito vsestransko natančno vrediti še prej, predno se izvrši prehod v novo valuto; takoj potem pa bomo morali gledati, da se dvigne kurs dinarja na isti kurs, kakor ga ima n. pr. frank.

Vprašanje participacije posameznih narodnostnih držav na predvojnem dolgu Avstro-Ogrske pa danes še ni aktualno in se bode vsekakor zadovoljivo rešilo na mirovni konferenci potom sporazuma, če preje ne, poleti, ko se bode sklenil definitivni mir.

Srbski narod in Rumunija.

Pod tem naslovom prinaša „La Serbie“ članek filozofa Milovana Grbe, kot odgovor na pismo s Pariza, katero je pisala neka oseba rumunske narodnosti, kjer pravi med drugim: „Mi Srbi, mi v resnici nimamo sreče kadar ponujamo svoje prijateljstvo sosedom. Grški kralj podpiše pogodbo z nami, a je ne drži. Ponujamo zavezo Bulgarom, a oni smatrajo to za simptom slabosti. Med Srbi in Rumuni ni bilo sporenj v preteklosti, tudi ne v dobi, ko je bila Rumunija pod vladjo Karla Hohenzollerna zvezana z Avstrijo.“

Tedaj, ko je Srbija, sredi vojske z Avstrijo, zgradila v timoški dolini transbalkansko železnico, ki ne bi služila samo srbskim interesom, temveč pomagala tudi Rumunom do ekonomične samoosvojitve od Avstro-Ogrske, je Rumunija dovolila Avstro-Ogrski prvi dve leti svetovne vojne, kvartiti nevtralnost, kar ji je dalo čas barantati z antanto, da bi dobila bukovinske Maloruse ter banaške Srbe nasprotno narodnostnemu principu.

Ravnina Banata je rodila Srbiji največjega lirika Gjuro Jakića njih največjega dramatika Popovića filozofa Doziteja Obradovića, ministra za prosveto pod Karagjorgjevići in nazadnje vojvodo Putnika, zmagovalca Turkov, Bulgarov in Avstro-Ogrske. Ko čuje vse to deca belgrajska v šoli, zadostuje da si naredi v banaški dolini ki je postala rumunska, svojo Alzacijo-Loreno. Danes že črnijo Rumuni Srbe s tem, da jih nazivljajo „Balkanske Pruse“ zato, ker so branili svojo zemljo z večjo hrabrostjo kot Rumuni. Recimo, da anektira Banat Rumunija, ki bi s tem postala druga Avstro-Ogrska, in bi se z ozirom na „velikosrbsko propagando“ čutila dolžno, pošiljati v Belgrad ultimatum in naperjati nanj svoje topove. Da se zabrani tak razvoj dogodilja, bi morali Rumuni uvideti, da so metode, katere uporabljajo napram Banatu, bolj bulgarske. Ker je njih pogodba z antanto prišla ob veljavo v momentu, ko je Rumunija s Czerninom podpisala separatni mir, skuša uveljaviti za aneksijo srbskega Banata geografske in strategične vzroke. Banat, pravijo Rumuni, je geografska enota. En sam pogled na zemljevid pa zadostuje, da vidiš da je vzhodni del Banata gorat, dočim je zapadni del ravnina; katero nasprotje pa je večje, če geografično govorimo, kakor nasprotje med pogorjem in ravnino? Banat je torej sestavljen iz dveh geografskih enot, kjer pride na eno polovico več rumunskega, na drugo več srbskega prebivalstva, z manjšino nemškega in infiltracijo Rumunov, ustvarjeno naravno zaradi aneksionistične propagande.

Tudi zgodovina pomaga zadostno geografiji ter etnografiji v prid Srbom. Od 15. stoletja naprej je zgodovina banaške ravnine bistven del srbske zgodovine izza časov vojvode Jurij Brankovića pa tja do proklamacije Temešvara, banaškega mesta, glavnim mestom srbske vojvodine, od bitk srbskih četašev s Turki do srbskih nacionalnih bojev proti Madžarom, katere je vodil Svetozar Miletić in kasneje Ljubo Pavlović. Kar se pa tiče Rumunov na vzhodu, od teh se ne ve drugega nego to, da so pastirji.

Rumuni trdijo, da potrebujejo Donavo in Tiso ker tvorita te dve reki naravno mejo. Odkar pa poznamo učink modernega topa vidimo, da so reke izgubile v strategičnem oziru vsak pomen. To nam priča že zgodovina Ru-

munov samih, ker Donava v svojem spodnjem teku, kjer je najširša, ni preprečila Mackenzna, da se ne bi postal Bukarešta in kar je še važnejše, tudi prehodi transilvanskih Alp niso bili ovira Falkenheimu, ko je hotel opleniti Valahijo. Danes so navadne meje med narodi bolj psihološkega značaja; da se predvsem ugotove med dvema narodoma je potrebno, da vlada med njima dogovor na podlagi pravice. Vse mogoče „naravne meje“ ne bi mogle prinesli do tega, da bi Srbi kdaj pozabili ognjišč svoje civilizacije: Pančeva, Bečkeraka, Kikminda in Temišvara.

Banaška ravnina je srbska zemlja tista, ki je dala krila fantastičnemu pohodu srbskih armad po zmagi nad Bulgari in zato se Srbi niso ustavili pri Belgradu temveč pri Vršču in Temišvaru. Le temu zmagovitemu pohodu se ima Rumunija zahvaliti, da se je razveljavil njen žalosten separaten mir. Ona naj se sramuje svojih zahtev do banaške ravnine in jih naj rajše čimprej vrže v koš.

Jugoslavija.

Delo verifikacijskega odbora.

j LDU. Belgrad, 7. marca. (JDU.) Verifikacijski odbor Narodnega veča je začel svoje delo. Predsednik je dr. Bačić, tajnik dr. Dinko Križman, člani dr. Mažuranič, Lomovič, dr. Lončar, Petrovič, Borivoj Popović, dr. Josu Sunarič, dr. Dušan Vasiljevič. V odbor je predloženih 280 mandatov, od katerih je danes verificiranih 198. Sedaj so v razpravi protesti proti nekaterim mandatom, tako za Bosno in vojvodine.

Stavka uradnikov denarnih zavodov na Hrvaškem.

j Zagreb, 8. marca. (Izv. por.) Danes dopoldne so začeli štrajkati vsi uradniki denarnih zavodov v Zagrebu in po drugih hrvaških mestih.

Jugoslovansko - italijanski spor.

Madžarski list o sporu z Italijo.

j LDU. Budimpešta, 7. marca. (ČTU.) Az Est poroča iz Ženeve: V italijansko-jugoslovanskem vprašanju je, kakor vse kaže, večina delegatov na mirovni konferenci na strani Italije. Govori se, da se Lloyd George govori, kjer govori o pretiranih zahtevah novih držav, nanaša na jugoslovanska stremjenja. Italija je uverjena, da dobi Reko, ker podpira njene zahteve francosko in angleško časopisje.

Neopravičenost italijanskih zahtev.

j Pariški „Journal“ priobčuje razgovor svojega dopisnika z uglednim jugoslovanskim politikom glede italijanskih aspiracij. Rekel je, da bi samo razpravljanje o dalmatinskem vprašanju na mirovni konferenci značilno kršenje načel, na katere je konferenca pristala. Število Italijanov proti Jugoslovanom v Dalmaciji je tako neznan, da sploh ne pride v poštev. Pa tudi če bi bilo isto višje, ne bi bil to še nikak razlog njihovih aspiracij. V Marseilu, Newyorku in Buenos Airesu živi na stotisoče Italijanov, pa vendar ne zahtevajo ta mesta zase. Italija ne potrebuje strateških točk na vzhodni obali Jadrana, ker boče jugoslovanska država tako miroljubna, da bi pristala i na to, da se neutralizira vse Jadransko morje. Nespametno pa bi bilo, če bi Italijani svojemu imperijalizmu ua ljubo dobili nove neprijatelje in tako izgubili najboljše trgovce za svojo industrijo in trgovino.

Pod italijanskim jarmom.

Italijanska nasilstva v Istri. — Bajonet na tilniku.

pj K nekemu staremu hrvaškemu župniku (v Istri) so prišli italijanski oficirji ter mu zapovedali, da mora v nedeljo raz lece naznaniti vernikom, da so odslej podaniki italijanskega

kraljestva. Zagrozili so mu, da ga ubijejo, ako tega ne stori. Eden surovežev je dregnil s prstom proti župnikovemu vratu s karakterističnim znakom, ki je pomenil, da ga zadavijo, ako ne stori, česar se od njega zahteva. Župnik se tej zapovedi ni uklonil in pričakuje nadaljnjih nasilnosti.

Za nasilno delovanje.

pi Vojaški poveljniki v istrskih občinah in podobčinah so poklicali k sebi župane in vaše načelnike ter jim zabičali v izogib strogih kazni, da mora vsak zbrati svoje vaščane, ki bodo morali podpisati izjavo, da hočejo priti pod Italijo. Toda vsi hrvaški in slovenski župani so to zahtevo brez pomisleka in z vso odločnostjo odbili, s povdarmom, da bi se temu nikdar ne uklonili.

Internacije.

pi V Pazinu so internirali Italijani sledeče naše ljudi: župana pazinskega in dež. poslanca dr. Kureliča, sodnika dr. Rodiča, prof. Frankolo, učitelje Ladavaca, Gabrijeleča, Lukeža in Kanvariša. Vzrok jugoslovansko mišljenje. Odpeljali so jih v ječo v Trst.

Mirovna konferenca.

Plenarna seja 25. i. m.

k LDU. Pariz, 7. marca. (ČTU.) Po poročilih iz podučeni krogov pride Lloyd George koncem tega tedna v Pariz. Orlando dospje v Pariz dne 11. t. m., Wilson pa 13. t. m. Predmirovna pogajanja bodo končana do 25. t. m., na kateri dan je določena plenarna seja. Potem obišče Wilson Belgijo. Za dan 1. aprila so povabljeni v Pariz nemški delegatje. Koncem marca se bodo določile mirovne pogodbe tudi za Avstrijo, Bulgarijo in Turčijo.

Blokada na Jadranskem morju razveljavljena.

k LDU. Haag, 8. marca. (DKU.) Kakor poroča „Nieuwe Rotterdamse Courant“ iz Pariza, je včeraj sklenil svet deseterice razveljaviti blokado proti Avstriji. Živila se bodo poslala preko Trsta in Reke. Italijani so bili proti temu sklepu. (Na podlagi tega sklepa bo morala pač Italija odpreti meje proti Jugoslaviji. Op. ur.) Francozi, Angleži in Američani pa za nje. Lloyd George, Clemenceau in polkovnik Hause so razpravljali o predlogu Cecilja, naj se pomaga Nemčiji. Lloyd George in Hause sta odobraval predlog. Clemenceau je zahteval časa za premislek, tako da je ostal predlog do danes. Nameravajo poslati zadostno množino živil hitro v Nemčijo. Plačalo se bo s kalijem, ki ga potrebujejo Zedinjene države in s premogom. Pričakuje se, da bo predala Nemčija svoje trgovske ladje za izvoz.

Političen pregled.

p Boljševizem na Angleškem.

„Daily Mail“ poroča, da je brezposelnost povzročila veliko boljševiško agitacijo na Angleškem. V zadnjem času se je povišalo število brezposelnih od 256.000 na 625.000. V Londonu je okoli 20.000 boljševikov, ki so prišli večinoma iz Rusije. Policija je odkrila glavni stan boljševikov, katere vodi neki Sermns, ki se preživlja z igranjem na goslih. Vlada je izdala najstrožje odredbe proti boljševikom.

p Prepoved sestankov v Zagrebu. Zagrebška policija je prepovedala z ozirom na javni mir in red vse sestanke, prodavanja, proslave in zabave brez izrecnega policijskega dovoljenja, za katero se mora prositi tri dni pred vsakim sestankom. Potem pa pravijo, da smo v svobodni in demokratični državi!

p Nemški južni Tirolci proti Italijanom. LDU. Inmost, 7. marca. (DKU.) Nemški Južni Tirolci so zborovali dne 5. t. m. v Inmostu in pri tej priliki odločno protestirali proti okupaciji njihove domovine po Italijanih.

p Vojaški službeni zakon na Angleškem sprejet. LDU. 7. marca. (DKU.) V bolnici je bil sprejet vojaški službeni zakon, v drugem čitanju s 304 glasovi proti 71 glasovom.

p Furlani za Jugoslavijo. Ker zna furlanski narod dobro, kaj ga čaka pod Italijo, ki je bila vedno njegov najnevarnejši konkurent, zato vidijo vsi, izvzemši veleposestniki, edino rešitev v demokratski in svobodni državi, ki bo čuvala malega kmeta. Velika masa Furlanov je slavoilska ter želi priti pod jugoslovansko oblast, ker bi bila s tem nacionalno in gospodarsko najbolj obvarovana. Zanimive podrobnosti v tem oziru smo zvedeli v razgovorih s Furlani, dasiravno gospodarski krogi v Jugoslaviji niso naklonjeni priklopitvi Furlaniji k državi SHS. radi goriških Slovencev, ker bi bili oškodovani v svojem monopolu. Ali to ne izpreminja dejstva, da je furlanski narod nezadovoljen z italijansko okupacijo in da je z njim nastala nova iredenta. Tako je prišlo 2. t. m. pri Pierisu do spopada med oboroženimi Furlani in italijanskim vojaštvom, ki je končal s krvoprelitjem, pri katerem je bilo ubitih več Furlanov in Italijanov.

Dopisi.

d Iz Litije. Večkrat ste že omenjali litijske razmere, dobro bi pa tudi bilo, da sledeče v javnost. Pri sodnijskem poslopiju je krasen eraričen vrt, katerega že več let in tudi sedaj v Jugoslaviji izkorišča edinole zloglasni nemčur Elsner, katerega zvesto podpira svetnik V. Tako je s tega vrta prodajal slovenskim siromakom ves čas vojne čebulo pri kateri je prislužil lepe denarje. Zakaj ne dobi v najem ta vrt kaka slovenska družina, ki bi ga bila bolj potrebna. Ravnotako je celo sodnijsko podstrešje na razpolago izključno Elsnerju, kjer mu gre na roko seveda nemčurski jetničar Kračman, kateri ima sina stotnika v nemško-avstrijski armadi. Prosimo, da se razmere temeljito sčistijo!

d Iz ormoškega okraja. V zadnjem času se zopet širijo osepnice (črne koze), ki groze z epidemijo, če se ne bodo takoj energično zatrle. Pozivljamo oblasti, da nastopijo kar najodločneje, sicer bo prepozno. Papirnati odloki so že lepi, toda uplivajo prav slabo. Treba je prisilnih odredb in strogega nadzorstva pri vsakem posameznem pojavu bolezni. Marsikje skrivajo to bolezen, a edina vaška oblast — župan — baš tukaj le preda odreče. Ljudje nimajo niti osnovnega pojma o nalezljivih boleznih; ali bi se ne dalo z poljudnimi predavanji marsikaj doseči? Učiteljstvo, duhovništvo drugi inteligentje?!

d Iz Rogatca. V našem trgu se je precej spremenilo, odkar je poslala Jugoslavija par svetlih žarkov v naš kraj. Da pa je pri nas še toliko gnolobe, da spominja na smrad prejšnje Avstrije, tega bi človek si vendar ne mislil. Komaj se pomeči z bahavim nemškutarjenjem v šoli in nastavlili slovenske učne moči, se že slišijo glasovi, da bode nadomestoval prejšnjo vojaško šolo bivši nemškutarski hujšak, ki se piše Schalamun in ki je bil prej nastavljen na tej šoli. Sedaj zbira mladino okoli sebe, podpihuje stariše, naj vendar dajo svoje otroke k njemu, da jih privatno poučuje, ker menda nima nemška Avstrija prostora zanj. Opozorjamo šolsko oblast, da temu nestrpnežu izroči potni list in sicer takoj, da ne bode hujškal naše mladine naprej. Sedaj pa si naj pogleda naša vlada in celjsko okrožno sodišče še enega prenapetneža, ki ga pozna vsak na daleč okoli. Evo: dr. Pavliček, bivši okrajni/sodnik. Ta človek, ki sploh ni vreden, da hodi po slovenski zemlji, ki nima para med najhujšimi nemškutarji in spada že zdavno tje, kjer so okenca na sodnji s križi prepletena, — on še vedno živi v svoji nemški megalomaniji, kljub temu, da si je pri državnem preobratu prvi pripel slovensko kokardo na čepico. Sedaj ne dela ničesar, pač pa vleče od naše države plačo in čaka na kako dobro mesto, ki njemu ugaja. Saj še vedno upa na svoje protektorje v Celju in Mariboru, koje naj bode sram pred celim svetom, da podpirajo take renegate. Mesto, da bi oddali hitro kot mogoče glavno trafiko

kakemu dobremu Slovincu, je tista še vedno v rokah tašče dr. Pavlička. On sam pa prodaja — tobak poleg dolgega časa.

Dnevne vesti.

dn Angleški kardinal Bourne, velik prijatelj Jugoslovanov pride jutri v Ljubljano. Pozivljamo ljubljansko občinstvo, da priredi visokemu gostu dostojen sprejem.

dn Srbski narod in Romunija. Priobčujemo prevod članka pod gornjim naslovom, ki ga je spisal za „La Serbie“ Milovan Orba v boljše spoznavanje srbskih razmer. Želimo, da bi se tudi bratje Srbi veliko bolj zanimali za naše razmere na severnih mejah.

dn Višji šolski svet je odpuštil iz šolske službe na javnih ljudskih in meščanskih šolah v ozemlju Dež. vlade v Ljubljani Ožbalta Mejaka, stalnega učitelja pri Sv. Martinu na Pohorju in Mihaelo Mejak, namestno učiteljico v Slov. Bistrici.

dn Pobeljeni grobovi. Še vedno nastavlja Jugoslavija gospode, ki ne razumejo niti besedice slovensko. V tukajšno vojaško oskrbovališče je prišel tak nadoficijal g. R., ki nosi na ramah čin I. stotnika. Naši ljudje pa hodijo brez posla naokoli, ker nam tujci v domači zemlji kruh odjedavajo.

dn Grof Attems ima pri Slov. Bistrici in drugod po Sp. Štajerskem ogromna veleposestva, vendar pa zahteva njegov oskrbnik, ki je seveda skrajno zagrižen Nemec in doslej vodja slovenjebistriških Germanov, od kmetov za drva špeh in druga živila. Ne glede na to, da je takšno početje nesramno izrabljanje modrokrvnega bogatina, moram opozoriti poklicane urade tudi na to, da posebno strogo pazijo na potovanja in pošiljatve grofa Attemsa in njegovih uslužbencev pod raznimi firmami. Grof Attems že itak sam pridela na svojih veleposestvih dovolj živeža in torej oni živež, ki ga zahteva od kmetov za drva, gotovo izvaža v nemški Gradec in druga gladna grofovstva zabavišča po nem. Avstriji. Sicer se pa čudimo, da deželna vlada veleposestev grofa Attemsa še ni dala pod državno nadzorstvo, kot je to storila s posestvom barona Zoisa na Kranjskem, katero ji je gotovo bližje, kot pa Attemsovo. Ali morda vlada ne upa potipa grofa Attemsa, ker je malo večji gospod, kot baronek Zois? Pripomniti je treba še, da ima grof Attems uslužbene same do skrajnosti zagrizene Nemce, ki sploh ne razumejo slovensko. Čemu torej vlada prizanaša ljudem, ki tako očitno delujejo proti nam?

dn Ali smo v črno-žolti Avstriji, ali v državi SHS? — Čudni glasovi prihajajo iz ponosite Gorenjske, najbolj čudno, da si pustijo naši moški Gorenjci vse to dopasti. Eto, nekaj dokazov za naše trditve. Ako je dala milijonarska trdka Pollak v Kranju stavbeno delo nemški celovski trdkarji je to zasebna stvar slovenskega veleindustrija. Delavska stvar je pa, kako dela usluženec nemške trdke s slovenskimi delavci. Neki delovodja Skok, ki služi nemški kruh že 15 let pri trdkarji, nastopa nezasišeno oblastno proti domačim delavcem. Slučaj: Neki delavec, ki je slučajno načelnik novo ustanovljene podružnice osrednjega društva stavbinkih delavcev v Kranju, je odšel z dovoljenjem Skoka v Ljubljano boljše kruha iskat, a pred odhodom mu je Skok še pripomnil, naj se le vrne na delo, ako v Ljubljani nič primerne ne dobi. Ko se je drugi dan vrnil na delo mu je odpovedal Skok na osem dni delo brez navedbe vzroka le s pripombo, da se „laže“, ker je šel v Ljubljano z drugim vzrokom. Gotovo Skoku ne ugaja delavska organizacija, katere dolžnost je pa nastopiti sedaj proti takemu človeku. Podi ljudi brez vzroka od dela, vpije kot cigan nad delavci, obnaša se kot surov priganjač nemške trdke. Mogoče s tem straši delavstvo, da bi se ne organiziralo, kar mu pa ne bo nič pomagalo, on naj gre med svoje Nemce, tam naj izkazuje svojo surovost, pri nas pa rabimo v novi demokratični državi organizirano slovensko stav-

binsko delavstvo od težaka do delovodje. Sicer ima pa Skok še mnogo masla na glavi, kar hitro naj pobere na nemško Koroško. Kaj pa naši Slovenci, ali boste še vedno podpirali nemške tvrdke?

dn Darilo Bosancev za trpeče Slovence. Predsednik Deželne vlade za Slovenijo dr. Janko Brejc je od predsednice „Dobrotvorno-prosvetne zadruge Jugoslovenk“ v Sarajevu, gospe Lucije Sunaričeve, prejel znesek 4790 K, ki ga je imenovana zadruga kot čisti prebitok dne 9. februarja prirejene „Slovenske akademije“ naklonila trpečim Slovincem. Denar se je izročil Slovenskemu odboru za goriške begunce v Ljubljani.

dn Za Cankarjev spomenik: Vesela družba pri Šarku v Rušah na Pohorju K 80.—. Do sedaj skupno K 432.38.

dn Izgredi v Sevnici. Z ozirom na naš tozadevni članek nam sporoča predsedništvo okrožne sodnije v Celju, da so bili vsi jetniki prvič zaslišani v 24 urah po preiskovalnem sodniku, ko mu je došlo poročilo o dovedbi v zapor.

dn Razporoka na razporoko. Dogodilo se je, da je bilo te dni pri sodišču v Ljubljani na en dan kar — devet razporok. Tudi ljudje žele malo spremembe.

dn Kaj je s kočevskim ribolovom? Ker bi se mi Slovenci zanimali za ribji lov v Kočevju, prosimo, da se isti razpiše, ker je lastnik tega lova že pred letom umrl in živi samo še njegov sin.

dn „Pomožna bolniška blagajna na zadruga rokod. in sorod. obrtov v Kranju“ sta pričeli zopet redno poslovati. Uradne ure vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Pisarna se nahaja v Prevčevi hiši.

dn Zavarovanje delavcev zoper nezgode. Nekateri, zavarovanju za nezgode, zavezani podjetniki pošiljajo, v Uradnem listu z dne 20. febr. 1919, zahtevane listine naravnost zavarovalnici zoper nezgode v Ljubljano, dočim je v dotični odredbi št. 364, izrecno predpisano, da je potrebne listine (uvrstitvene odloke, prijave obratov, izjave o plačani premiji), pošiljati političnim oblastim I. stopnje. Te oblasti skrbijo za to, da vsi delodajalci izvrše svoje dolžnosti — in zato je neobhodno potrebno, da te oblasti prve dobe te listine v roke.

dn Pokojninsko zavarovanje nameščencev. Graški deželni urad nemško-avstrijskega zavoda za nameščence na Dunaju je razposlal nekaterim službodajalcem, spadajočim v ozemlje kraljevine SHS, vprašalne pole o nameščencih glede pokojninskega zavarovanja za časa vojaške službe itd. Ker se je z naredbi 269 in Narodne vlade za Slovenijo ustanovil začasni obči pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani, ki je prevzel vse pravice in dolžnosti prejšnjega občega pokojninskega zavoda na Dunaju, se opozarja vse službodajalce in nameščence, da se na pisma oz. pozive nemško-avstrijskih zavodov ni ozirati. Taki dopisi naj se pošljejo tukajšnjemu zavodu, ki bo z inozemskimi zavodi ukrenil sam vse potrebno. Kar se pa tiče izrecno vprašanja, v kolikor bo država prispevala k pokojninskemu zavarovanju nameščencev za časa vojske in tozadevnih preiskovanj, ne bo jugoslovanski pokojninski zavod tudi v tem oziru zaostal za nemško-avstrijskim zavodom in bo svojčas, čim bo urejeno redno poslovanje ukrenil potrebno, da pripravi vse potrebno, da omogoči državi tozadevne sklepe. V kolikor bi pa nemško-avstrijski zavod za nameščence na Dunaju, kot upravitelj premoženja prejšnjega avstrijskega občega pokojninskega zavoda za nameščence na Dunaju skušal dognati tozadevnih potrebnih podatkov, da se uredi to vprašanje še pred likvidacijo dunajske centrale, bo stopil jugoslovanski zavod v tozadevna pogajanja z nemško-avstrijskim zavodom. — Vse službodajalce, ki imajo pri pokojninskem zavarovanju zavezane nameščence opozarjamo ponovno na naredbi poverjenjstva za socialno skrbstvo o

pokojninskem zavarovanju nameščencev (Uradni list z dne 18. feb. 1919). Po tej naredbi morajo službodajalci predložiti politični oblasti I. stopnje (okrajnemu glavarstvu oz. magistratu) zadnje še veljavne odloke o zavarovalni dolžnosti in o predpisu premij, oziroma odloke o izpremembi uvrstitve v plačevalne razrede (Bescheid über die Versicherungspflicht und die Vorschreibung von Prämien oziroma Bescheid über die Gehaltklasseneinreihung). Dogaja se, da nekateri pošiljajo te listine naravnost pokojninskemu zavodu v Ljubljano. To zavodu delo zelo otežuje.

dn Srčne pozdrave vsem zavednim slovenskim fantom in dekletom pošiljamo iz slov. Korotana: deseti Potočnik Francelj, Zg. Luža, pdst. Bitenc Fr., Stražišče; strelci Kren Tine, Kavšek Leopold, Červ Tomaž, Abram Guido, Lozer Miha, Mihič Jožef, Legiša Rihard, Korelc Ivan, Vavpotič Franc, Radmelič Jože, Polc Valentin, Jesenovec Vinko, Livk Lojze, Bric Ivan, Šarc Dominik, Rakef Mihael, Filipič Franc, Udovč Franc, vsi od Slov. plan. polka, I. stot., oddelek strojnica, Potoče.

Društvene vesti.

dr. Glasbeno društvo v Ribnici ponovi v nedeljo, 9. marca, ob pol 4. uri pop. v Cenetovi dvorani tri operete, ki jih je za slovenski odbor priredil učitelj Viktor Grčar. — Gostje dobrodošli!

dr. Društvo poštarjev in poštinih odpravnikov oboj. spola za slovensko ozemlje, pozivlja načelnike razrednih poštinih uradov iz Štajerske, Koroške in nečlane iz Kranjske, da prijavijo svoj pristop k stanovski organizaciji. Uspehi, ki so se dosegli, so vidni znaki velikanske moči organizacije. Le v skupnosti je moč. Vsakdo, ki še ni član, naj prijavi svoj pristop po dopisnici tajništvu društva, Ljubljana 4.

Narodno gledališče.

Dramsko gledališče.

V nedeljo, 9. marca, ob 3. uri popoldne „... ulica št. 15“, izven abonementa.

V ponedeljek, 10. marca, ostane gledališče zaprto.

V torek, 11. marca, ob pol 8. uri zvečer H. Ibsena „Strahovi“, za abonement A.

Operno gledališče.

V nedeljo, 9. t. m., ob pol 8. uri zvečer, „Mamselle Nitouche“, izven abonementa.

V ponedeljek, 10. marca, ostane gledališče zaprto.

V torek, 11. marca, ob pol 8. uri zvečer „Bohème“, za abonement B.

„Strahovi“ so sinoči izredno dovršeno uspeli. Oswalda Alvinga je podal g. Hinko Nučič tako pretresljivo realistično, da bi še tako ostra analiza ne mogla drugega kot izreči neomejeno priznanje. Alvingovo mater, ki do zadnjega mojstersko kroti bolest nad izgubljenim življenjem, je vstvarila ga. Bukšek ova, da bi boljše ne šlo. Neživljensko filozofijo pastora Nandersa je g. Bratina prednašal v popolnoma prikupljivi obliki in s tem pripomogel, da se je prvi in drugi dialog z Alvingovo v tempu razvijal. Ge. Juvanove Regina je bila na mestu in je podala svoje življenjsko naziranje na koncu prav neprisiljeno. Prvič v večji aktivni vlogi je nastopil kot Engstrand g. Prek, ki je svojo vlogo pohvalno odigral. — S svojo globoko zamišljeno igro so igralci tudi občinstvo priskrili do relativne resnosti. — c.

Kulturen pregled.

Ljubljana, kulturno središče Slovenije in Gorenjske.

Malo pred ustanovitvijo svobodne Jugoslavije je dobila Ljubljana slovensko gledališče — sedanje operno. Ob novem letu pa je dobila drugo, veliko kulturno napravo, to je dramsko gledališče v prostorih prejšnjega nemškega gledališča. Iz celega srca čestitamo zavedni gorenjski Jugoslovani Ljubljancem na teh velikih kulturnih pridobitvah, ki so več ali manj, že zasluga svobodne Jugoslavije. Žal so pa nam Gorenjcem vrata obeh muznih hramov ostala dosedaj zaprta. In zakaj? Radi slabih železniških zvez. Ako hočeš obiskati gledališče v Ljubljani, moraš biti naravnost bogataš, ker stane en obisk istega najmanj petdeset kron in obilo sreče. Koliko pa je ljudi na Gorenjskem, ki si ta luksuz lahko privoščijo, večkrat

kakor enkrat na leto? Marsikdo bode gotovo rekel, da je moja trditve pretirana; vendar, ako mi dovoli gosp. urednik toliko prostora, hočem dokazati nasprotno. Ako hoče Gorenjec obiskati gledališče, se mora odpeljati že dopoldne od doma in pride okoli ene ure popoldne s krulčim železnicom v Ljubljano. Prva skrb — zadovoljiti železdec. Radi pozne ure dobiš le še kaj postanega — ali ostalega — za drag denar seveda. Izpod 10 kron seveda ni nič. Mogoče bode kdo rekel, da je to mogoče tudi dobiti ceneje, vendar upam, da se od obiskovalca gledališča z Gorenjske ne bode zahtevalo, da nosi s seboj kuhan fižol, ki je pa tudi drag in radi svojih muhastih lastnosti lahko pri operi moti sopolisualce. Ko je skromno kosilce za 10 kron pospravljeno in to ne traja dolgo, hajd na lov za vstopnicami. Jako težko delo in po večini brezuspešno, ter vsi dosednji stroški, vožnja, kosilo (ki je doma gotovo boljše in ceneje) ter dragi podplati (pri slabih ljubljanskih cestah opravičena opomba) zastoj. Ako pa se do bremu Gorenjcu po naključju ali po dobrih znanih iz Ljubljane posreči tudi ta uspeh, pride tretja težka naloga — dobiti prenočišče. Pri prenapolnjenih dragih ljubljanskih hotelih je skoro izključeno dobiti celo, nezakurjeno sobo. Premagaš tudi to oviro ter po dolgem letanju — ker žilav Gorenjec ne odneha tako kmalu — dobiš s podkupovanjem za težke novce mrzlo sobo. Vesel si velikanskega uspeha, ter si, ker je že čas, poiščeš večerjo. Seveda moreš poseči zopet globoko v mošnjiček, vendar kot velikega prijatelja kulture te tudi to ne ustraši, ter se po skromni in dragi večerji napotiš proti gledališču. Pri kino Ideal pa srečaš polno ljudi, ki prihajajo v smeri od gledališča. Gledaš to množico, in se čudiš, da je v Ljubljani zdaj navada, da dame tudi v kino hodijo v gledaliških toaletah. Vendar kako razočaranje, ko slišiš mimogrede, da ni gledališke predstave. Vprašaš mimoidočega, ki ti pove, da je predstava radi nenadnih zaprek vzrok obolenje pevke ali kulise odpovedana. Torej ves trud in stroški zastoj! Obrneš se ter si misliš, bolje nekaj kakor nič. pojdem pa v kino. Gorenjec se je pa zopet zmotil — vse razprodano. Napotiš se torej v kavarno, da čitaš domače in prijateljske tuje liste ter se snideš s starimi srečnejšimi znanci, ki bivajo stalno v Ljubljani. Vendar tudi tega je kmalu konec, ker policijska ura tudi z Gorenjci nima usmiljenja. Greš torej v hotel, kjer lahko pošteno prezebavaš ter slabo spiš in se bojiš, da te ne zbude, si na ta način zamudiš jutranji vlak. To je križev pot kulture žejnega Gorenjca v — gledališče. Stroški zastoj, izprazen mošnjiček ter večkrat tudi prehlajenje. Drugič si srečnejši ter prideš saj do predstave, akoravno z velikimi stroški, seveda, ako že prvič nisi obupal nad celim gledališčem in vso kulturo. Seveda vse to lahko poiščuš, ako imaš dovolj poln mošnjiček in si neomejen gospodar svojega časa. Kako pa zavidna na primer dijaštvo kranjske gimnazije svoje srečnejše ljubljanske tovariše. Po vsem tem upamo Gorenjci, da uvidi vsakdo, da bi bilo dobro kaj ukreniti, da se nam omogoči, da pridemo po za navadnega zemljana znanih stroških in zgubo časa v gledališče v Ljubljano. Iz tega vzroka stavimo uljudno prošnjo na poverjenjstvo za promet, oziroma železniško ravnateljstvo v Ljubljani, da nam z vpeljavo še enega vlaka v vsaki smeri omogoči obisk gledališča. Prepričani smo, da bode ta vlak ravno tako napolnjen, kakor so drugi gorenjski vlaki. Dobro bi pa bilo, da bi se pri tem oziralo tudi na zveze z drugimi vlaki ter bi v tem slučaju železnica gotovo ne imela izgube. Svetovali bi, da bi se vpeljal vlak, ki bi prihajal v Ljubljano okoli 6. ure zvečer ter imel objednem zvezo z zagrebškim in dolenskim vlakom ter, da bi odhajal iz Ljubljane okoli polnoči ter zopet imel zvezo z vlakom, ki prihaja iz Zagreba, Maribora in Dolenske. Objednem bi prosili želez-

niško ravnateljstvo, da skupno z južno železnico ukrene potrebno, da bi jutranji vlak, ki prihaja iz Gorenjske, imel zvezo z lokalnim vlakom, ki odhaja v Maribor tik pred prihodom gorenjskega vlaka. Upravo ljubljanskih gledališč bi pa prosili, da se v toliko ozira na Gorenjce, da objavlja program gledališča po možnosti vsaj za en teden naprej v ljubljanskih listih, kakor je to drugod navada, ter gotovo število vstopnic rezervira za Gorenjce do večera pred predstavo, ki se zamorejo naročiti potem poštne dopisnice ter se naročitelju tik pred predstavo pri posebni blagajni proti izkaznici izroče. Da bi uprava eventualno ne tipela škode, se lahko zahteva, da se objednem z naročilom pošlje gotov znesek. Upamo, da se bode prošnja kulture žejnih Gorenjcev na merodajnih mestih uvaževala, sicer bi pa svetovali, da vse občine in vsa kulturna društva na Gorenjskem napravijo korake na merodajnih mestih s podporo današnje prošnje ter pošljejo tozadevne resolucije ter se eventualno od hiše do hiše pobirajo zato podpisi. To je koristilo celo pri pridobitvi naše današnje svetovne Jugoslavije, ter gotovo tudi v tem slučaju ne bode ostalo brez uspeha.

kl **Glasbena Matica.** Veliki hrvaški umetnik, vijolinski virtuoz Zlatko Baloković priredi v petek, dne 14. marca v Unionski dvorani dobrodelni koncert na korist organizacije jugoslovanskih žena za celo naše kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Vstopnice za ta koncert, ki bo obseval same izbrane slovanske skladbe, se bodo od jutri naprej prodajale v trafiki v Prešernovi ulici. Za isti dobrodelni namen, za „Kolo jugoslovanskih žena“ priredi Baloković v celém kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev turnejo, na kateri bo izvajal 52 dobrodelnih koncertov. Kot pianist ga bo spremljal vseučeliški profesor iz Zagreba gospod dr. Hugo pl. Mihalovich, (brat hrvaškega bana.) Opozarjamo že danes in toplo priporočamo obisk tega koncerta jugoslovanske vzajemnosti.

Zdravstvo.

z Zdravilišče za tuberkulozne na Golniku pri Trziču. Komisija za preskrbo vračujočih se vojakov je leta 1916 kupila posestvo Golnik pri Trziču, da zgradi ondi zdravilišče za tuberkulozne, katerih število je vojna strašno pomnožila. Bivše avstrijsko ministrstvo za notranje zadeve je v ta namen že izplačalo „Društvu za boj proti jetiki“ znesek 150.000 K. Načrte je izdelal znani strokovnjak graški profesor Ludovik Theyer, ki je izdelal tudi načrte za zdravilišča Hörgas in Alland. Stavba je zamišljena kot ljudsko zdravilišče, ki bo imelo 72 postelj za moške, 69 za ženske in sanatorij z 58 posteljami, skupno tedaj 199 postelj. Zdravilišče bo imelo tudi lastno ekonomijo. V „Stavbeno komisijo za zgradbo zdravilišča za tuberkulozne na Golniku“ se imenujejo dvorni svetnik dr. Franc Zupanc, zdravstveni nadzornik dr. Demeter vitez Bleiweis, ravnatelj inž. Anton Klinar, okrajni glavar Franc Schitnik v Kranju, profesor Ludovik Theyer v Gradcu, komisar v poverjenjstvu za socialno skrb dr. Franc Jež ter zdravniki dr. Kraigher, dr. Robida in dr. Zalar. Komisiji se dovoli, da si izbere v skladiščih demobilizacijskega blaga razno gradivo, opravo, aparate itd. proti primernim cenam. Potrebni kredit za predela se izposluje pri osrednji vladi v Beogradu.

z Za načelnika zdravstvenega urada v Ljubljani je imenovan dr. Oražen.

Drobne vesti.

drv Berlinske stavke je smatrali dokončanim. Redarstveno predsedništvo je zadeto od približno 35 granat ter zelo poškodovano. Velik del vojaške brambe je razorožen. — Mestni zastopniki so v občinskem svetu v Parizu predlagali, da naj se Wilsonu ponudi palača Egmont, da se tam

vrše seje zveze narodov. — Boljševiki ne dopuščajo cirkulacijo ruskih rubljev v Litvi. — Rumunska kraljica je sprejela v četrtak pariške časnikarje v avdijenci ter je tem povodom povdarjala gorečo ljubezen Rumunije do Francije. — Clemenceauja napada kašelj; zdravniki so ga rentgenizirali ter konstatirali, da se je krogla poglobila v pljuča. Odpotuje radi ozdravitve v Vichy. — Državni tajnik za Irsko je naznanil včeraj v parlamentu, da se osvobode na Britanskem interirani Sinfenerji. — Nemške čete so v boju z boljševiki zavzeli Rigo. — Ukrajinske čete so 20 km od Kijeva porazile boljševike. Ukrajinci so zasedli Harkov, Poltavo in Jekaterinoslav. — Med stavkujočimi delavci v Nemčiji in nemško vlado je došlo do sporazuma. Eden pogojev je, da se začne takoj s socializacijo premo-garstva.

Gospodarstvo.

Zagreb, 5. marca. (JDU.) Sklepni kurzi na današnji borzi.

	Denar	Blago
Banka za trgovino, obrt in in-	450	456
dustrijo		
Banka in kreditnica za Primorje	490	500
na Sušaku, nove delnice		
Hrvatska eskomptna banka	—	1480
Eskomptna in menjalna banka		
v Brodu, nove delnice	360	370
Hipotekarna banka v Zagrebu	440	450
Jadranska banka, nove delnice	873	—
Hrvatska kreditna banka	1040	1050
Narodna banka v Zagrebu,		
brez kupona	—	450
Obrtna banka, zadnja emisija	255	260
Poljedelska banka, nove deln.	112	116
Prva hrvatska štedionica, stare		
delnice	—	9025
Prva hrvatska štedionica, nove		
delnice	—	8600
Riječka pučka banka	203	210
Zemaljska banka, nove delnice	710	730
Osejčka sladkorna tvornica	—	2750
Brodsko eskomptna banka, stare		
delnice	380	400
Tvornice za stroje v Zagrebu,		
stare delnice	110	—

Regulacija valute in vojno posojilo. K članku pod tem naslovom v današnji "Jugoslaviji" nam je pripomniti, da zamenjava kron v dinarje po kurzu 3:1 ali podobno, nikakor ne bila tako enostavna, kakor si to g. člankar predstavlja. Neugodnih posledic devalvacije krone si je svest tudi g. člankar sam, ki pravi, da bi se rente in druge obveznosti, sklenjene do inclusive leta 1916, morale izplačevati v istem znesku v dinarjih. Toda to bi ne bilo prava rešitev, ker krona že koncem leta 1916 ni imela iste veljave, kakor leta 1914. A kaj porečejo oni, ki so štedili celo življenje, da so si prištedili recimo 10.000 K, a bodo sedaj dobili samo 10.000 dinarjev in mesto 1200 predvojnih kron samo 400 dinarjev obresti letno? To je samo en primer, ki bi se dali navajati dalje brez konca in kraja. Gre za male ljudi, ki bi bili tako ogoljufani za trud in delo celega svojega življenja. Na vsak način treba torej razmišljati o sredstvih in potih, kako dvigniti vrednost krone na predvojni kurz. To je sicer težko vprašanje, a neizvedljivo ni. Treba samo dobre volje. Gre za to, da se potegne iz prometa nepokrit papirnat denar. Češka je pokazala pot. Vsled odredbe, da se pri žigosanju pridržijo 50 odst. bankovcev kot prisilno posojilo so, kakor poročajo, češke devize poskočile za 20 odst. napram avstrijskim. Kaj podobnega bi se dalo izvesti tudi pri nas, ko se bodo zamenjavali kronski bankovci za dinarske bankovce.

Prepovedan uvoz avstro-ogrskih bankovcev v Švico. LDU. Bern, 8. marca. (DKU.) Švicarska brojavna agentura javlja: Zvezni svet je prepovedal uvoz avstro-ogrskih bankovcev ter uvoz in izvoz ruskih bankovcev.

"SHS Mlinar" strokovno glasilo mlinarjev in mlinarskih pomočnikov v državi SHS prične izhajati te dni v Zagrebu, Marovska ul. 27.

Zadnje vesti.

Narodno predstavništvo.

Belgrad, 8. marca. (Izv. por.) Prihodnja seja narodnega predstavništva se vrši v torek 11. t. m.

Kardinal Bourne pride v ponedeljek v Ljubljano.

Zagreb, 8. marca. (Izv. poroč.) Nocoj ob 11. uri je došel v Zagreb angleški kardinal Bourne. Zagrebški župan dr. Srkulj je izdal cklie na meščanstvo, naj se udeleži sprejema. Kardinala so slovesno sprejeli. Kardinal ostane jutri v redeljo v Zagrebu, tekom ponedeljka pa odpotuje v spremstvu ministra za bo-gočastje dr. Alaupovića v Ljubljano.

Dr. L. Lenard došel v Rim na potu v Pariz.

Belgrad, 8. marca. (Izv. por.) Kakor poročajo iz Rima, je prispel tja dr. Leopold Lenard, ki je pobegnil iz italijanskega okupacijskega ozemlja. Oglasil se je na rimskem jugoslovanskem poslanstvu in izročil spomenico o italijanskih grozodejstvih. Iz Rima odpotuje v Pariz, kjer bo referiral naši delegaciji na mirovni konferenci o položaju v zasedenem ozemlju.

Podružnica vodnega ravnateljstva v Ljubljani.

Belgrad, 8. marca. (Izv. por.) Ministrski svet je osnoval posebno vodno ravnateljstvo s sedežem v Belgradu in s podružnicami v raznih večjih mestih, med drugimi tudi v Zagrebu in v Ljubljani.

Francoska misija v Zagrebu za vidiranje potnih listov.

Zagreb, 8. marca. (Izv. por.) Listi poročajo, da je posredoval dr. Pavelić pri belgrajskem francoskem poveljništvu, da bi se osnovala v Zagrebu posebna francoska misija za vidiranje potnih listov iz Jugoslavije v inozemstvo. Na ta način bi odpadla nepotrebna osebna vožnja v Belgrad. Francoski poveljnik je obljubil, da bo takoj poskrbel za potrebne odloke, da se osnuje v Zagrebu posebna francoska misija za izdajanje potnih listov. Ta misija bo poslovala za zapadno Hrvatsko in za Slovenijo.

Mestna aprovizacija v Zagrebu bo še nadalje razdeljevala živila.

Zagreb, 8. marca. (Izv. poroč.) Mestna aprovizacija je sklenila, da obdrži še nadalje vključ svobodni trgovini dosedanja način razdeljevanja živil v mestu, predvsem krušne nakaznice. Aprovizacija je pozvala policijo, naj strogo pazi na to, da se bodo trgovci in obrtniki tudi naprej držali določenih maksimalnih cen.

Sarajevski dr. Mandić pod policijskim nadzorstvom.

Sarajevo, 8. marca. (Izv. por.) Dr. Mandić je stavljen pod policijsko nadzorstvo. Ta ukrep je v zvezi z aretacijo stavb. nadsvetnika Vancaša, ki je organiziral protisrbske izgrede l. 1914.

Nova komisija za preiskavanje „dogodkov v Ljubljani“.

LDU Pariz, 8. marca. (Dun. ku.) Agence Havas poroča: Na željo italijanske delegacije je sklenila mirovna konferenca v Parizu imenovati novo medzavezniško vojaško komisijo, ki naj preišče dogodke v Ljubljani.

Amerika za samoodločbo Irske.

LDU. Haag, 8. marca. (Dunajski koresp. urad.) Kakor poroča agentura „Radio“, je ameriška reprezentantska zbornica s 216 glasovi proti 41 glasovom sprejela predlog na korist samoodločbe Irske.

3000 ton živil za Nemško Avstrijo.

LDU Pariz, 8. marca. Reuterjev urad poroča: Aliiranci so sklenili, dobaviti Avstriji vsak dan 3000 ton živil od 80.000 ton, ki čakajo v Trstu transporta. Pričakuje se, da bo italijansko-slovanska meja v ponedeljek zopet odprta.

Listnica uredništva.

M. S. Vašega dopisa nismo prejeli, se priporočamo. — A. B. v P. Anonimni in psevdonimni dopisi romajo naravnost v koš. Vse pritožbe glede oficirjev naj se pošiljajo s polnimi imeni na „Castniško aprobativno komisijo“ v Ljubljani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: **Anton Pesek.**

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Službe:

Za hišnika grem ako dobim mesto kje v središču mesta. Vajen sem vsacega dela (ključavničar). Ponudbe pod vesten in marljiv na upravnishvo. 683

Lep zaslužek se nudi spretnim in zanesljivim kolporterjem, posebe invalidom kot postranski zaslužek. Oglasiti se je pri upravi Jugoslavije.

Proda se:

Sadjevec, vino in kisló vodo razpošilja A. Oset, p. Guštanj. 697

Vedno velika zaloga 40% ruma, 40% slivovke, namiznega olja, mandelnov, rozin, riža ter kave pri tvrdki Černak & Val, Ljubljana, Vodnikov trg št. 2.

2 vagona čebule se takoj proda. Ponudbe na Svetozar Stamenković, Darda, Baranja. 725

Kupi se:

Ječmen za seme se kupi. Ponudbe pod „Ječmen“ na upravo lista. 699 3—1

Vinske sode 50—500 l vsebine kupim. — Ponudbe na upravnishvo pod „Vinski sodi“. 723

Razno:

Gospod 36 let star želi znanja z gospodično, staro od 22 do 36 let, lepe preteklosti. Vdova brez otrok ni izključena. Prednost imajo samostojne gostilničarke in kavararice. Dopisi naj se pošljejo na upravnishvo Jugoslavije pod šifro „Vinska trta“. 724

Mlad mož se želi seznaniti z neodvisno energično žensko v starosti do 45 let. Ponudbe pod „Neodvisna“. 707 3 1

Slikar-samouk (priznan pokrajinar), išče sličnega tovariša za skupno slikanje, zlasti po naravi. Naslove sprejema upravnishvo lista pod „Ars nuova“, do 15. marca. 716

Meblirano sobo iščem v sredini mesta; najraje takoj in s posebnim uhom. (Odsotnost celi dan.) Naslov v upravnishvu.

Zvezna tiskarna v Ljubljani

razpisuje službo

tehničnega vodje.

Pismene ponudbe z navedbo dose-danjega službovanja je vložiti do 15. t. m.

Kdor hoče prodati svoje vojno po

sojilo naj se obrne glede pojasnila na

I. Jugoslov. anončni in infor-

704 3—1 **mačni zavod**

BESELJAK & ROŽANC,

Ljubljana, Frančevo nabrežje št. 5.

Kupim vsako množino

jabolčnika

kakor tudi

jabolčnega kisa.

Ponudbe z navedbo množine in naj-nižje cene na Ljubljana l., poštni predal št. 163. 420 30 5

Drogerija

J. C. KOTAR

:: LJUBLJANA ::

Wolfova ulica št. 3.

Fotomanufaktura

Anončna : ekspedicija Ljubljana

Kongresni trg 3.

Več obrestujočih se hiš in po-sestev v in izven Ljubljane se išče.

Proda se:

Kodak-fotogr.-aparati, 6½—11, z rezervnimi letošnjimi filmi.

Dva in polducata svilnenih moških nogavic za primerno nizko ceno, pripravno za darilo.

Kontrabas.

Kupi se:

Lugov kamen.

Velika ameriška pisal. miza. **Mikroskop** (Zeiss, Reichert, Leitz).

Zlivo srebro. Cenjene ponudbe pod naslovnimi šiframi na gornjo ekspedicijo.

PILE ŽAGE ORODJE

za vse svrhe v najboljši kakovosti priporoča Odon Koutny, špecialna trgovina jeklene in tehničnih potrebščin, Ljubljana, Kolodvorska ulica 37.

MILLO

jamčene kakovosti, 40% maščobe, na drobno in debelo. — Trgovci, ne zamudite naročiti 5 kg za poskušnjo pri

LUD. DOLENCU

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 8.

GARJE

srbečico, hraste, lišaje, uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo 4 K. Po pošti 5 K pošt-nine prosto. — Prodaja in razpošilja lekarna Trnčecy v Ljubljani, zraven rotovža. 680

Prva Jugoslovanska tovarna

PALIC

v Sunji - Hrvatsko

priporoča vse vrste lepo izdelanih, finih in cenih sprehajalnih palic na drobno in debelo, po najnižjih dnevnih cenah. Vzorce pošilja po povzetju.

Ženitna ponudba.

Mlad železničar zaposlen v uradu drž. žel. SHS. želi tem potom znanja s premožnim dekletom, ali mlado vdovo s posestvom da ga preživi. Na njegovo plačo naj se ne reflektira, ker ista zadostuje samo za premog, cigarete, ovratnike in kravate. Najraje bi se poročil z lastnico konfekcije, da bi ga pošteno oblekla in obula. Tudi gostilničarke niso izključene. Ponudbe s sliko katera se vrne, prosil pod „usmiljeno srce“ na poštno ležečo Ljubljana. Tajnost zajamčena.

Semena
na debelo
in drobno
priporoča
SEVER & KOMP.
Ljubljana.

Vješt činovnik željeznarske struke,

koji samostalno radi i razumije voditi ku-
povni odsjek te trgovine traži se za odmah.
Ponudbe na Hrvatsko dioničko društvo
za trgovinu željezom, Zagreb, Marija
Valerija ulica 2. 720

Bratje Schön,

Dunaj 1., Fischerstiege št. 8.
Glavno zastopstvo za Jugo-
slavijo Josip Kleindienst,
Novo mesto.

Gorenji priporočajo bogato zalogo
trakov, čipk, vezenin, gumbov, ovratnikov
za dame, vse vrste šivank ter galanterijsko
in norimberško blago, specialno gablonško
blago kot rožne vence, ovratne koralde in
krasne brože. 719

Ceniki na razpolago.

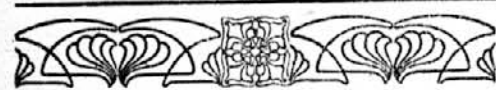
Stampilje
Anton Černe
raven in izdelovatelj
kavčuk-stampilij
Ljubljana
Dvorni trg št. 1.

Pojasnila za adresar

daje in sprejema 628 4-1

uredništvo adresarja

za Ljubljano in Slovenijo v Ljubljani, Fran-
čevo nabrežje št. 5.

Naš valutni problem. Predavanje

dr. Milorada Nedeljkovića,
inšpektora Ministarstva financija,
bivšog direktora Srpske Centralne
Banke Sarajevo.

Cena 1 din.
Izdanje knjižarnice
Geze Kona, Beograd.

Priporočila se tvrdka:

JOS. PETELINC
Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7
ob Ljubljani.

Zaloga šivalnih strojev in njih po-
sameznih delov, igel in olja, ter
drugega galanterijskega blaga.

Istotam se prodaja: Steklo za izložbene
omare (belgijsko steklo) kompletno z valj-
čnimi zastori, mera 135×184, 68×184,
20 59×184 in eno rabljeno 90×162. 13

Kupujem suhe gobe in dobre vreče Prodajam kremo za čevlje

v kovinastih dozah, pol doze K 15—, cela
doza K 28— za tucat, čevlje z lesenimi in
usnatimi podplati, tržne torbice itd. Dalje
izvrstno letošnje in lansko vino in razno
domače žganje. 411 5

M. RANT, Kranj.

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, v lastnem domu,
Miklošičeva cesta št. 6
obrestuje hranilne vloge po čistih

2% 659

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja
slovenska posojilnica in je imela koncem
leta 1918 nad 43 milijonov kron vlog in
nad 1 milijon enstotisoč kron rezervnih
zakladov.

Posojila se dovoljujejo po 4 do 5%.
Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim
državnim nadzorstvom.

Naznanilo.

Dobro peneče milo

iz Jugoslovanske tovarne v
Šiške prodaja in razpošilja vsa
poštna naročila 620

Janko Stupica Ljubljana
Sodna ulica

Za pranje 30% komad 60 vin. in K 1-20, to-
aletno K 2-50, posebno priporočljivo za britje
66% komad 2 K, pralni prašek 10% kg K 2-50.

Vsakovrstne slamnike

za gospe, deklice, dečke in gospode,
od priprostitih do najfinejših, priporoča
gospodom trgovcem in slav. občinstvu
za obila naročila

Fran Cerar, tovarna slamnikov
v Stobu, p. Domžale
Cene kakor temu času primerno nizke.
Postrežba točna. 103 7

„Samostrel“

Najzanesljivejši čuvaj pred tatovi!

Ženjalna 650

: času veleprimerna iznajdba. :
Aparat „Samostrel“ se pritrdi pri
vratih ali pri oknih ter z močnim strelom
točno javi in prežene nepovabljenega obli-
skovalca. „Samostrel“ opravlja varnostno
službo brezobzirno in točno kot ura! Kjer
straži on, tam prebivalci mirno in brez
skrbi spijo

Izboren prodajni predmet za tr-
govce z železnino, galanterijo itd.
En komad z municijo in navodilom proti
nakazilu K 28— poštine prosto. Pri večjem
naročilu popust.

Valentin Urbančič, Ljubljana;
Frančevo nabrežje 1.

Najboljši uspeh imajo oglasi v „Jugoslaviji“, ker je
zelo razširjena in jo vsakdo rad čita!

Odvetnik

Dr. Josip Laurenčič

ima svojo pisarno

v Ljubljani, Dalmatinova ulica št. 5. 721

„Croatia“ gozdna industr. delniška družba v Zagrebu

je otvorila

svojo podružnico v Ljubljani, Marija Terezija c. 2

Kupuje gozdove, vsake vrste rezanega in okroglega lesa,
drva, oglje i. t. d. po najvišjih dnevnih cenah. 491

Suhe gobe

vseh vrst nemešane kupujem
v vsaki množini po najvišjih
dnevnih cenah.

Istotako iztočen-trčan med v večji množini.

F. SIRC - KRANJ. 687

Prva jugoslovanska tovarna = kopit in drugih lesnih izdelkov Loka pri Žusmu, Štajersko 578

se priporoča za dobavo kopit in prosi za naročila na gornji naslov.

Pisemski papir najfinejše vrste

priporoča

102 13

Marija Tičar, Ljubljana

Največja izbira umetniških razglednic

Modni salon za dame in gospode

S. Potočnik, Šelenburgova ulica 6. I.

na tehnološkem muzeju v Parizu izprašani krojač
opozarja cenjene dame in gospode na svoje najnovejše modele.
Izdeluje kostume, pomladne plašče, obleke za gospode, natančno
po modelu. — Modernizira kostume. — Posebni atelje za obra-
čanje oblek, površnikov, športnih oblek, renoviranje in obračanje
talarjev in salonskih oblek za prečistijo duhovščino. — Sprejema
naročila tudi iz dežele.

Obračanje in renoviranje salonskih suknj v najmodnejše jakete za gospode.
Obleke in kostumi v osmih dneh v smrtnem slučaju v 24 urah.

Ne zamudite! svoje nemoderne krznarske stvari, na
primer boa, muf, plašč itd. poslati v

I. Jugoslovansko

krznarnico in strojarnico

kjer se vse po najnovejši fasoni lepo in po ceni popravi in tudi na
željo shrani čez poletje. 585 3-1

Nadalje prevzamem v strojenje in popolno izdelavo vsakovrstne
surove kože, katere izgotovim lepo in po ceni v najkrajšem času.

Tudi izdelujem častniške čepice po
meri ter imam v zalogi prave znake za
čepice, prave srbske poletne, zvezde itd.

Ludvik Roth
krznarski mojster

Franc Jožefova cesta št. 3, I. nadstropje.

Zaradi slabega poštnege prometa se uljudno
prosi svoje cenj. odjemalce, da čim
preje pošljejo svilene klobuke in slamnike v popravilo.

Modni salon

Stuchly-Maschke

Židovska ulica št. 3. — Dvorski trg št. 1.